

Zawroty głowy u dzieci. Epidemiologia Symptomatologia i Diagnostyka

---

PRZEMYSŁAW ŚPIEWAK;
AUDIOFONIKA BIELSKO-BIAŁA

Jak często spotykamy się z zawrotami głowy
w wieku rozwojowym?

Zaburzenia w czasie kształtowania się afordancji związanych z zachowaniem równowagi

---

W okresie rozwojowym nabywamy umiejętności zachowania równowagi.

Stopniowo zarówno realizujemy nasze talenty zakodowane w genach, jak i równocześnie uczymy się reagować na zmiany położenia środka ciężkości ciała, czy też poszczególnych jego części, w stosunku do kierunku siły grawitacji.

Nabywamy także, zdolności stabilizowania obrazu na siatkówce w trakcie przemieszczania się głowy co jest niezbędne dla zachowania równowagi przy nagłych zmianach położenia głowy w ruchu.

Częściej występują wady przedsionka wrodzone czy nabyte?

- lekarze otolaryngolodzy(audiolodzy) najczęściej diagnozują nabyte schorzenia układu przedsionkowego korzystając z metodologii stosowanej w neurootologii pacjentów dorosłych.

- Dziećmi z izolowanymi wadami wrodzonymi labiryntu, z powodu upośledzonego rozwoju somatycznego, zajmują się głównie lekarze neurologicy.

* upośledzenie rozwoju ruchowego przypisywane są u tych pacjentów niesłusznie uszkodzeniom ośrodkowego układu nerwowego.

* Diagnoza izolowanej wady wrodzonej przedsionka nie ma wpływu na proces rehabilitacji pacjenta.

Prevalence of Vestibular and Balance Disorders in Children

O'Reilly i wsp. Otolology & Neurootology Dec.2010 Vol. 31

Z: 561 151 konsultowanych ORL dzieci na szeroko pojęte zawroty głowy skarżyło się 2 283 pacjentów (0,4%)

- Z tych 2283 dzieci 22% manifestowało zaburzenia równowagi.
- Uszkodzenie obwodowe potwierdzono u 159, a ośrodkowe u 109 pacjentów
tylko 2 na 10 tys. konsultowanych dzieci!

Prevalence of Vestibular and Balance Disorders in Children

O'Reilly i wsp. Otolology & Neurootology Dec.2010 Vol. 31

- W grupie tych 268 dzieci z potwierdzonym uszkodzeniem obwodowym lub ośrodkowym omdlenia zdarzały się 21 razy częściej,
- U dzieci z uszkodzeniem obwodowym niedosłuch SN występował 43 razy częściej.
- W grupie dzieci z uszkodzeniem ośrodkowym bóle głowy zdarzały się 16 razy częściej niż u wszystkich dzieci konsultowanych ORL.

The Migraine: Benign Paroxysmal Vertigo of Childhood Complex – Herraiz C. i wsp. Int Tinnitus Jour. Vol. 5 no 1 50-52(1999)

Do zespołu zaliczono: -Napadowe zawroty głowy wieku dziecięcego BPVC

- Napadowy kręcz szyi

- migrenę kręgowo- podstawną (wg. Bickerstaff'a)

* Od 1987 do 1997 roku na zawroty głowy skarżyło się tylko u 98 spośród 24.548 dzieci poniżej 15 r.ż.- było to **0,39% pacjentów** kliniki otolaryngologicznej.

u 34 (34,7 % dzieci z Vertigo, 0,14% ogółu) rozpoznano zespoły związane z migreną.

- migrena 18 pacjentów (52,9%)

- BPVC u 15 (44,1%)

- Napadowy kręcz karku u 1(2.,9%)

Epidemiology of Dizziness and Balance in Children in The USA

Badania Populacyjne. The Journal of Pediatrics IV 2016 Vol. 171

Badanie ankietowe 10.954 dzieci w wieku 3- 17 r. ż. o doznanie w przeszłości:

1. „Vertigo” lub „Dizziness” – złudzenia ruchu.
2. Dyskomfortu przestrzennego(oszołomienia , pustki w głowie)
3. Upośledzenia koordynacji ruchów.
4. Niestabilności w czasie stania lub chodu.
5. Częstych upadków.
6. Innych zawrotów głowy lub zaburzeń równowagi(?).

Epidemiology of Dizziness and Balance in Children in The USA

Wyniki:

Wymienione objawy zostały potwierdzone w 5,3% ankiet.

Czyli zaburzenia równowagi i zawroty głowy mogą dotyczyć 3,3miliona dzieci w USA.

Epidemiologia: Trudności w ocenie skali zjawiska

---

1. Badanie podmiotowe.

-Pacjenci, a w szczególności dzieci mają trudności z nazwaniem odczuwanych dolegliwości.

-Zawrotami głowy nazywają często bóle głowy, uczucie lęku, niepewność itp.

-Rodzice miewają zbyt wysokie oczekiwania co do sprawności motorycznej u swoich dzieci.

Czy czasem nie sugerujemy naszym pacjentom objawów tak aby dopasowały się do naszych schematów diagnostycznych?

Jak rozumieć: **zawrót głowy?**

Objawy podmiotowe :

- uczucie dyskomfortu przestrzennego,
(dezorientacji przestrzennej)
- pełności w głowie,
- oszołomienia,
- Wrażenie nadchodzącego omdlenia,

a nawet lęku są przez pacjentów, zwłaszcza dzieci, często nazywane zawrotami głowy.

Nie mają one najczęściej związku z dysfunkcją narządu przedsionkowego.

Rozpowszechnienie chorób narządu przedsionkowego u dzieci.(do 18r. ż. Ogółem)

Badania z 11 koreańskich szpitali. Lee i wsp. Int. Jour. Ped. Otol. 94(2017) 36-39

Rozpoznanie	Liczba przypadków (%)
Migrena przedsionkowa	120(29,2)
BPVC	94(22,9)
Kardiogenne	38(9,2)
Choroba Meniere'a	34 (8,3)
Zapalenie neuronu przedsionkowego	24(5,8)
Psychogenne	25(6,1)
BPPV	21(5,1)
złożone	17(4,1)
Inne	38(9,2)
Ogółem	411(100)

Rozpowszechnienie chorób narządu przedsionkowego u dzieci w poszczególnych grupach wiekowych.

Badania z 11 koreańskich szpitali. Lee i wsp. Int. Jour. Ped. Otol. 94(2017) 36-39

Wiek przedszkolny (do 6 r. ż)

Schorzenie	L(%)
BPVC	22(70,9)
Migrena Przedsionkowa	6(19,4)
BPPV	1(3,2)
psychogenne	1(3,2)
Inne(ośrodkowe?)	1(3,2)
ogółem	31(100)

Wiek uczęszczania do szkoły podstawowej.

(w Korei 7-12 r. ż)

Schorzenie	Liczba(%)
BPVC	40(31)
Migrena Przedsionkowa	39(29,3)
Psychogenne	8(6,0)
BPPV	6(4,5)
Zapalenie neuronu przedsionkowego	6(4,5)
Kardiogenne(ortostatyczne)	5(3,8)
Złożone	8(6,0)
Inne	24(15,8)
Ogółem	133(100)

Zawroty głowy u młodzieży.(13-18 r. ż.)

Badania z 11 koreańskich szpitali. Lee i wsp. Int. Jour. Ped. Otol. 94(2017) 36-39

Schorzenie	L (%)
Migrena przedsionkowa	75(30,4)
Choroba Meniere'a	34(13,8)
Kardiogenne	33(13,4)
BPVC	32(12,9)
Zapalenie nerwu przedsionkowego	18(7,3)
Psychogenne	16(6,5)
BPPV	14(5,7)
Złożone	9(3,6)
Inne	16(6,5)
Ogółem	247(100)

Czy możemy przenosić oto neurologiczne schematy diagnostyczne z dorosłych na dzieci?

Ze względu na złożony proces rozwoju związanych z przedścionkiem odruchów motorycznych, u niemowląt i małych dzieci nie mają zastosowania schematy diagnostyczne przygotowane dla pacjenta dorosłego.

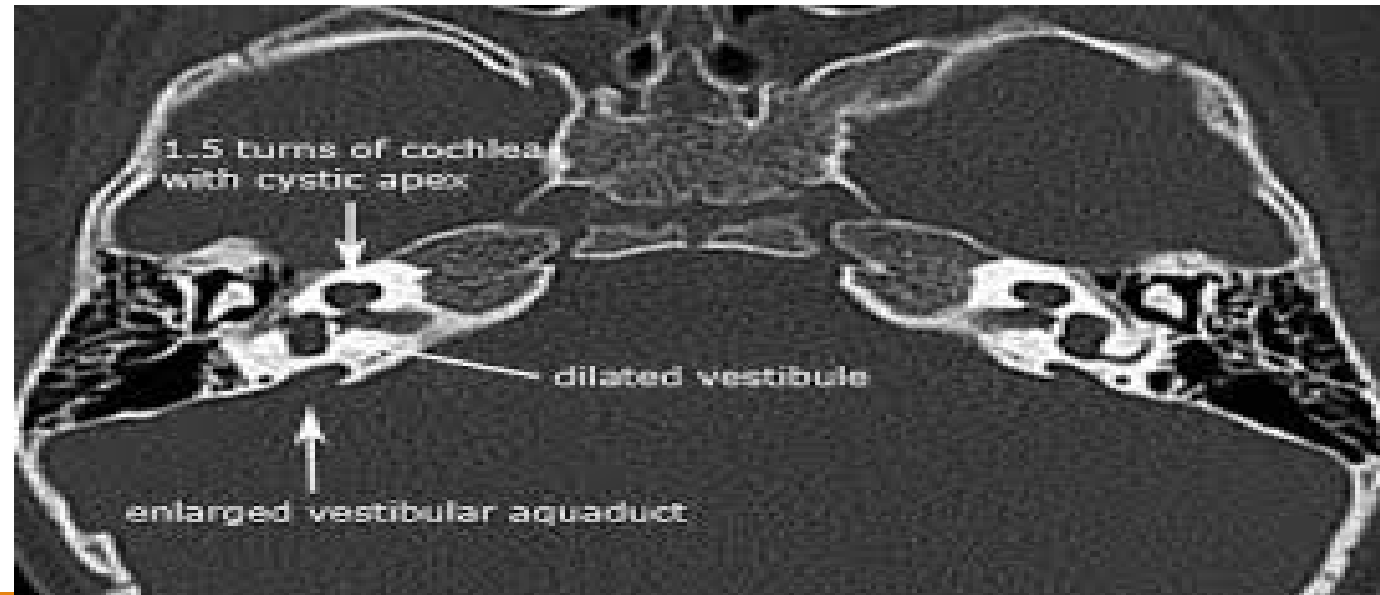
Zwłaszcza że, symptomatologia uszkodzeń przedścionka w tym wieku jest zgoła odmienna, i zależy nie tylko od miejsca uszkodzenia, ale i od wieku pacjenta w momencie zaistnienia tegoż uszkodzenia.

Symptomatologia wrodzonych dysfunkcji przedsionka

Wrodzone wady narządu przedsionkowego istotnie zaburzają rozwój ruchowy dziecka w zakresie tzw. dużej motoryki(utrzymanie stabilnej pozycji i prawidłowej czynności ruchowej głowy, tułowia i kończyn), jak i później uniemożliwiają prawidłowy rozwój ruchów precyzyjnych.

Objawy neurologiczne wrodzonych wad labiryntu:

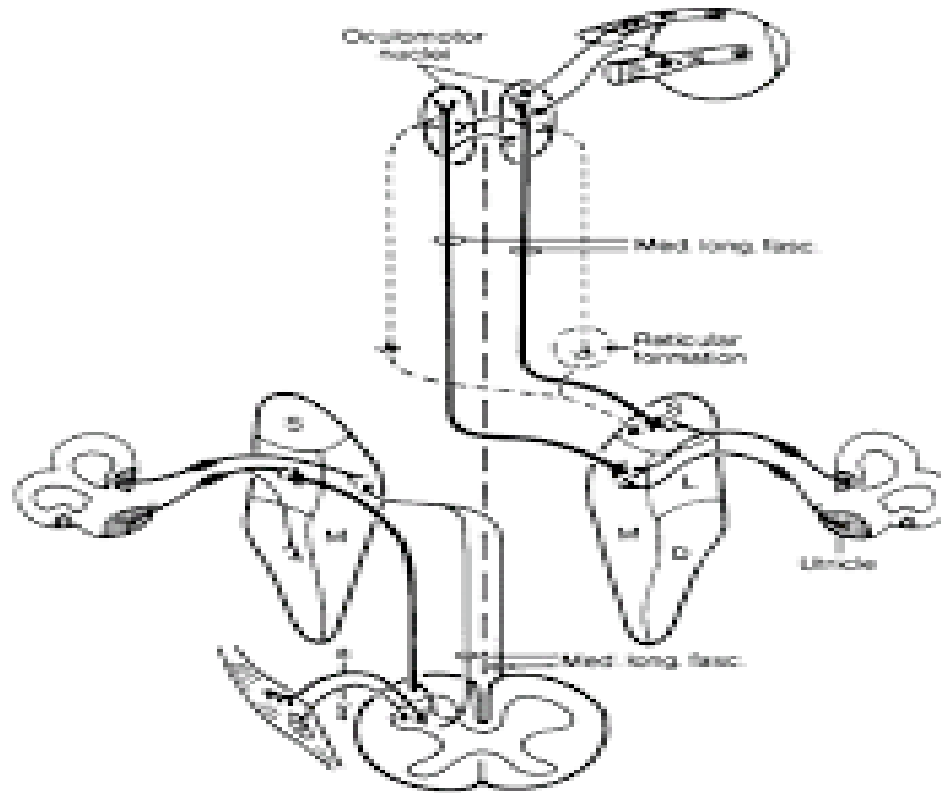
---

1. U niemowląt: występuje osłabiona stabilność głowy, i podparcia tułowia na kończynach dolnych z powodu obniżonego napięcia mięśniowego spowodowanego brakiem impulsów z kanał półkolistych.
2. U dzieci pomiędzy 1 a 2 r.ż.: opóźniony rozwój chodu, może też, występować ustawianie głowy pozycji odchylenia ku tyłowi (opisthotonus).
3. U dzieci pomiędzy 3 a 7 rokiem życia występuje:
tendencja do upadków, trudności w chodzeniu po belce lub nierównym podłożu(np. miękki materac, piasek, śnieg)

Obniżone napięcie mięśniowe, a co za tym idzie opóźnienie rozwoju ruchowego wynika z braku prawidłowych odruchów przedsiorkowo-rdzeniowych.

Rozwój zdolności stabilizowania obrazu na siatkówce u „foveate”.

---

1. Sakkady tj. ruchy wyrównawcze gałek ocznych przy „ześlizgiwaniu” się z dołka siatkówki, jako najprostszy odruch VOR powinny być obecne już w wieku noworodkowym.
2. **Smooth pursuit**- czyli zdolność wodzenia wzrokiem za poruszającym się przedmiotem występuje na podłożu bardziej złożonego odruchu VOR , który jest obserwowany u zdrowych 3 mies. niemowląt.
3. Dojrzewanie optokinezy – czyli zdolności obuocznego widzenia jest związane z mielinizacją ośrodków kory mózgu.

Dojrzewanie oczopląsu wywołanego w próbie obrotowej. Wg Kimitaka Kaga.

U małych dzieci rzadko udaje się ocena oczopląsu po obrotowego.

1. Częstotliwość oczopląsu wzrasta z wiekiem

- u rocznego dziecka jest dwukrotnie większa niż u noworodka,
- u 4 letniego dziecka wzrasta 3 krotnie, a u dorosłego 4 krotnie

2 Czas trwania oczopląsu.

- u rocznego niemowlęcia oczopląs w próbie Bárányi trwa 3 razy dłużej niż u noworodka.
- w 6 r. ż. oczopląs jest 4 razy dłuższy niż u noworodka, i trwa 2,5 razy dłużej niż u dorosłego.

Dojrzewanie oczopląsu wywołanego.

Wg Kimitaka Kaga; Vertigo & Balance in Children. Tokio 2014

Częstotliwość oczopląsu spowodowanego obrotami i po stymulacji kalorycznej.

- u noworodków pojedyncze nieregularne ruchy gałek po stymulacji.
- u dzieci rocznych częstotliwość oczopląsu jest około dwukrotnie większa niż u dzieci 4 tyg.
(oczopląs w 12 m. ż. powinien być dwufazowy)
- w 4 roku życia częstotliwość oczopląsu wywołanego wzrasta 3 krotnie,
- a u 12 latków 4 krotnie (powinna być już taka jak u dorosłych)

VOR

Dojrzewanie odruchu przedsionkowo ocznego.

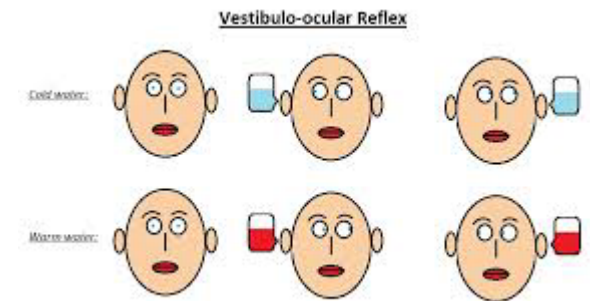
Wg. Sharon L. Cushing -Toronto

- W 2 m. ż. można już zarejestrować reakcje gałek ocznych po stymulacji przedsionka.
- gdy w 10 m. ż. nie ma reakcji narządu na odpowiednie bodźce, to uprawnione jest rozpoznanie porażenia.
- od 6 m. ż. do 2 r. ż. dojrzewa zdolność hamowania VOR.

(hamowanie VOR jest niezbędne do fiksacji wzroku na wybranym obiekcie w czasie ruchu)

Czyli w 3 roku życia (teoretycznie) można już wykonać próbę dwu kaloryczną wg Fitzgeralda & Hallpike'a.

Wiek nabywania zdolności utrzymania głowy i samodzielnego chodu. wg. Kimitaka Kaga

Próba fotela obrotowego	Kontrola ruchów głowy	Chodzenie bez podparcia
Prawidłowa odpowiedź	3-4 miesiąc życia	12-13 m. ż.
Uboga reakcja	4-6 m. ż.	1,5- 2 rok życia.
Brak odpowiedzi	6- m. ż.	2- 2,5 r. ż.

Dysplazja Mondiniego

W dysplazji Mondiniego, przy braku kanałów półkolistych i „workowatym” przedsionku, nie rejestrujemy odpowiedzi kalorycznej, natomiast można zaobserwować reakcję przedsionka w próbie obrotowej.

Czyli narząd otolitowy reaguje także na rotację (Kaga)

Wada tak współistnieje często z wadami narządów intensywnie rozwijających się w tym samym czasie co ślimak i przedsionek .(oczy serce, usta) 4 – 24 tydzień ciąży

Równowaga u niewidomych

---

1. jest zaburzona nie tylko z powodu braku kontroli wzrokowej.
2. u dzieci urodzonych jako niewidome nie rozwija się prawidłowo odruch przedsionkowo-oczny z włączonych w jego pętlę jądrem oliwki dolnej i kłaczkami mózdzku (Ito), co nie pozwala na prawidłową korektę postawy ciała w ruchu.
3. Dlatego dzieci urodzone jako niewidome, zaczynają chodzić dopiero około 24 miesiąca życia.

Oczopląs samoistny w pierwszym roku życia

Najczęściej ujawnia się w 3- 6 m. ż.

Przyczyny:

- Zaćma wrodzona
- Hipoplazja nerwu wzrokowego
- Dystrofie i choroby siatkówki
- Oczopląs związany z albinizmem.

* Oczopląs niemowlęcy jest najczęściej spowodowany wadą wrodzoną.

Np. Mutacja genu FMRI na chromosomie Xq.26.2.

Oczopląs niemowlęcy

-Wady lub choroby OUN należy podejrzewać gdy oczopląs jest asymetryczny lub jednostronny.

- nie znalazłem wiarygodnego opisu przypadku gdzie przyczyną oczopląsu u niemowlęcia była izolowana dysfunkcja przedsionka.

Każdy oczopląs jest związany z upośledzeniem widzenia, z powodu braku możliwości stabilizacji obrazu na siatkówce, co zaburza rozwój dziecka.

Epidemiologia

Oczopląsu samoistnego u dzieci

„Vestibular Clinic” Szpital Dziecięcy w Bostonie.

U 86 dzieci zarejestrowano VNG oczopląs samoistny.

Oczopląs wystąpił u 15,4% pacjentów skarżących się na zawroty głowy.

Tylko w około połowie przypadków był to oczopląs dwufazowy o ustalonym kierunku.

Epidemiologia oczopląsu samoistnego u dzieci:

„Vestibular Clinic” Szpital Dziecięcy w Bostonie.

---

w 77% przypadków oczopląs pojawiał się wyłącznie po zniesieniu fiksacji,
a w 19 % nie był hamowany przez fiksację.

*U 68% pacjentów z oczopląsem występującym przy fiksacji rozpoznano NV lub Migrenę Przedstonkową.

* U 15 dzieci zarejestrowano oczopląs pionowy u podłoża którego występowało najczęściej uszkodzenie ośrodkowe.

Rzadkie postaci oczopląsu (drżenia lub oscylacje gałek, wahadłowy, niezborny) zapisano u 4 pacjentów.

Oczopląs u dzieci

Okumura T. i wsp. Int. Jour. of Ped. Otol. 09/2016 Vol. 88.

W ciągu dekady z 4349 pacjentów zgłaszających się do kliniki laryngologii z powodu napadowych zawrotów głowy:

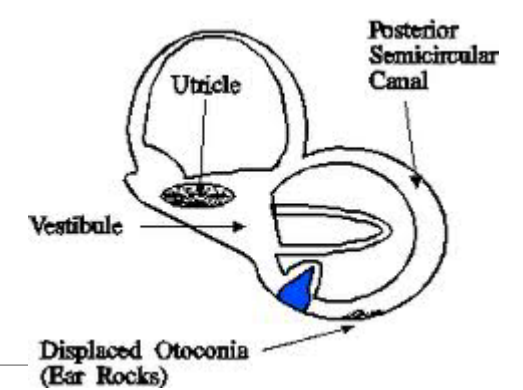
tylko 68 było poniżej 15 roku życia – **1,6%!**

Z tych 68 dzieci oczopląs zarejestrowano tylko u 2.

Diagnostyka -wywiad: czas trwania zawrotów głowy:

I. Krótkie epizody trwające sekundy- minuty.

1. Spowodowane szybkim wstawaniem z pozycji leżącej lub siedzącej mają najczęściej związek z niewydolnością krążenia krwi, lub wadą metaboliczną.
2. BPPV szczególnie u dzieci po urazach głowy(przemieszczenie otolitów z przedsionka do kanałów półkolistych).

*Leczenie: manewry uwalnia u dzieci po urazach głowy powinny być wykonywane przez doświadczonego fizjoterapeutę.

II. Długotrwałe zawroty głowy Trwające od godziny do kilku dni.

---

1. Najczęstszą przyczyną napadowych długotrwałych napadowych zawrotów głowy u dzieci jest:

migrena przedsionkowa.

- Bóle głowy (pulsujące lub nie) występują tylko u około połowy pacjentów.
- Typowe dla migreny aura wzrokowa lub światłowstręt występują u dzieci rzadko.
- 2. U niemowląt i małych dzieci MAS (ekwiwalenty migreny)
  - Napadowy Kręcz Szyi (dystonia ogniskowa) u niemowląt i małych dzieci.
  - BPVC u małych dzieci i przedszkolaków

U dzieci obarczonych migreną wyniki prób przedsionkowych są prawidłowe.

*Marsz przedsionkowy wg Brodskiego

III Przewlekłe zawroty głowy.

Trwające tygodnie/ miesiące.

U dzieci najczęściej przyczyna przewlekłych zawrotów głowy jest:

Neuritis Vestibularis.

Zwykle jako powikłanie infekcji wirusowych.

W większości przypadków następuje samoistne wyleczenie.

U niewielkiego odsetka dzieci z NV dochodzi do trwałego deficytu równowagi.

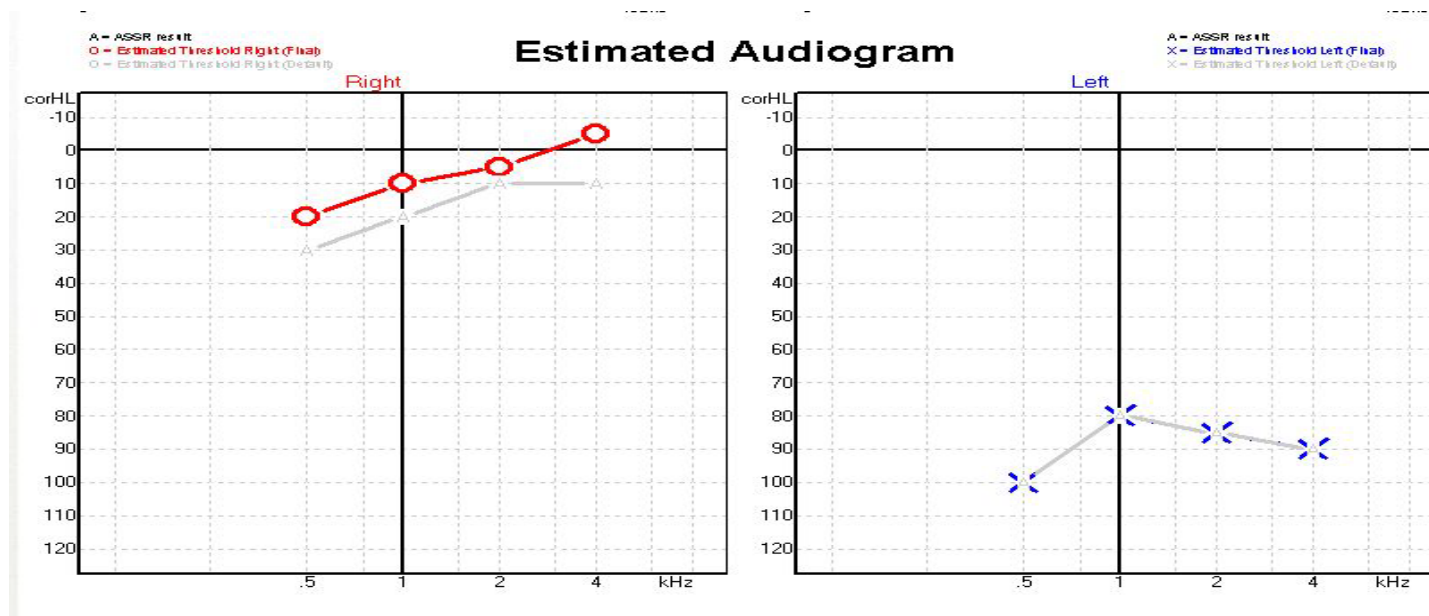
*Asymetrię czynności przedsionków w przewlekłej fazie choroby najłatwiej potwierdzić: testem **VHIT**

Przewlekłe zawroty głowy

Drugą pod względem częstości występowania przyczyną zawrotów głowy jest

Labiryntitis

Zapalenie przedsionka jest zwykle związane z trwałym niedosłuchem czuciowym.

IV Trwałe zawroty głowy

Trwające latami

Charakterystyczne dla wieku rozwojowego : zawroty głowy uwarunkowane zmianą bodźca wzrokowego

Visually Induced Dizziness UK

Persistent Postural Perceptual Dizziness PPPD USA.

Zawroty głowy pojawiają się po szybkiej zmianie (kontrolowanego wzrokowo) otoczenia w czasie ruchu.

Dzieci są bardziej zależne od bodźców wzrokowych w zachowaniu równowagi ciała.

Zawrotom głowy towarzyszy lęk. (agorafobia?)

Badanie fizykalne:

Dojrzewanie odruchu przedsionkowo rdzeniowego to rozwój sprawności motorycznych.

---

*Dzieci z izolowanym obustronnym wrodzonym niedowładem lub porażeniem przedsionka zaczynają samodzielnie chodzić między 18 a 24 miesiącem życia.

*Czas stania na jednej nodze (to także ocena równowagi dynamicznej)

Wiek 30 mies. – 1 sek.

36 mies. - 2 sek.

4 lata - 5 sek.

5 lat - 10sek.

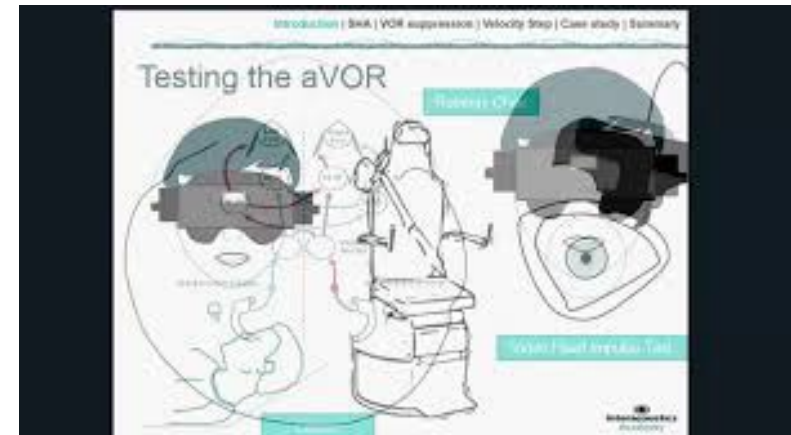
* W wieku 5 lat dziecko powinno wykonać próbę Romberga, w wieku 6 Lat Unterbergera itp..

Badania dodatkowe w zawrotach głowy .

Badania odruchów przedsionkowych

- Przedsionkowo rdzeniowy – posturografia dynamiczna.
- Przedsionkowo- szyjny (c)VEMP.
- Przedsionkowo -oczny VOR.
- ↯ Przejściowy (t) VOR - badanie dynamicznej ostrości wzroku.
- ↯ Obrotowy (r)VOR:
  - * Próby kaloryczne.
  - * Test fotela obrotowego.
  - * (V)HIT

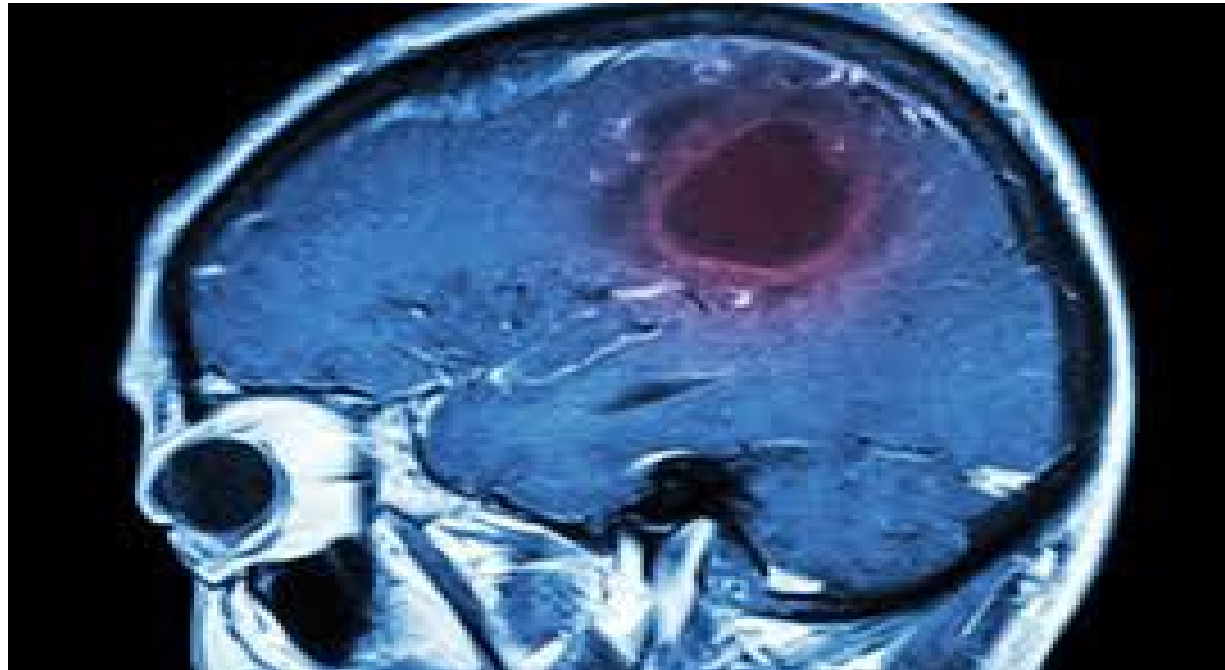

Badanie oczopląsu położeniowego i oczopląsu ze zmiany położenia.

Powinno być wykonane w ciemności (zniesienie fiksacji).

Uwaga: oczopląs położeńiowy oraz położeńiowe zawroty głowy mogą być objawem guzów wewnątrzczaszkowych!

Wykrywanie ruchów sakkadowych w dysfunkcji kanałów półkolistych bocznych.

---

1. Test pchania głowy (Head Thrust testing).

2. Test Halmagyi

- HiT

- instrumentalny VHIT- pozwala na wykrycie sakkad ukrytych.

Pchanie głowy w płaszczyźnie kanału czyli HIT

W HiT – w przeciwieństwie do prób kalorycznych, pobudzamy przedsionki bodźcem naturalnym-ruchem

---

Ruchy głowy:

Częstotliwość 0-20 Hz.

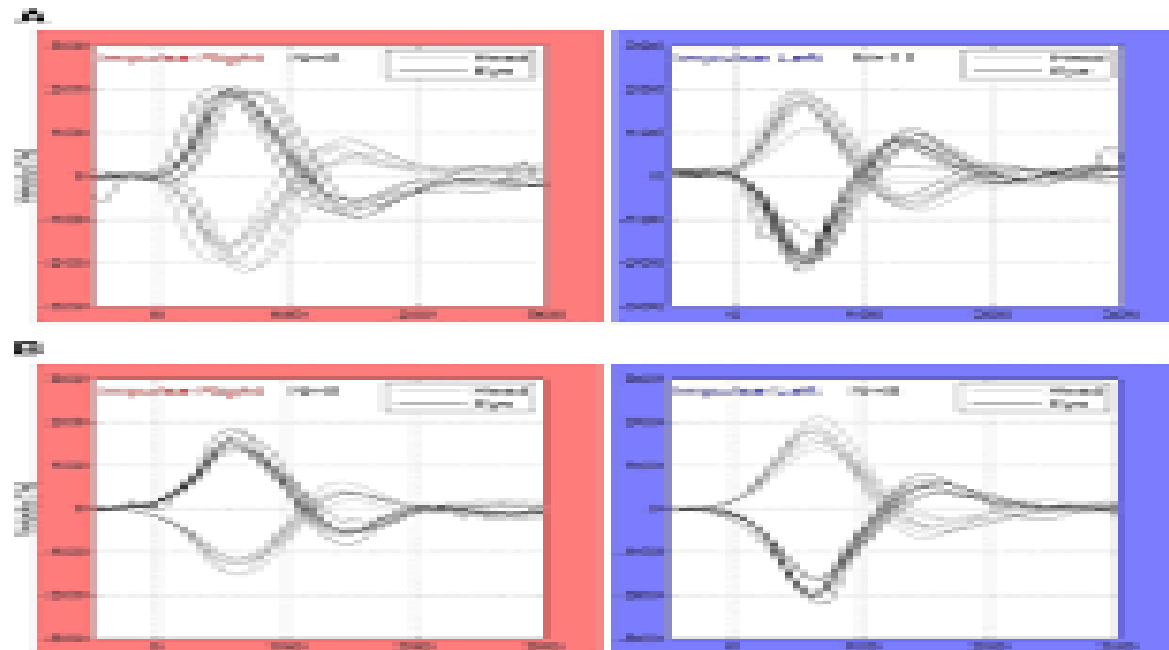
- Prędkość do $550^\circ/\text{s}$.
- Przyspieszenie do $6000^\circ/\text{s}^2$.

(Das i wsp. 1995, Grossman i wsp. 1988)

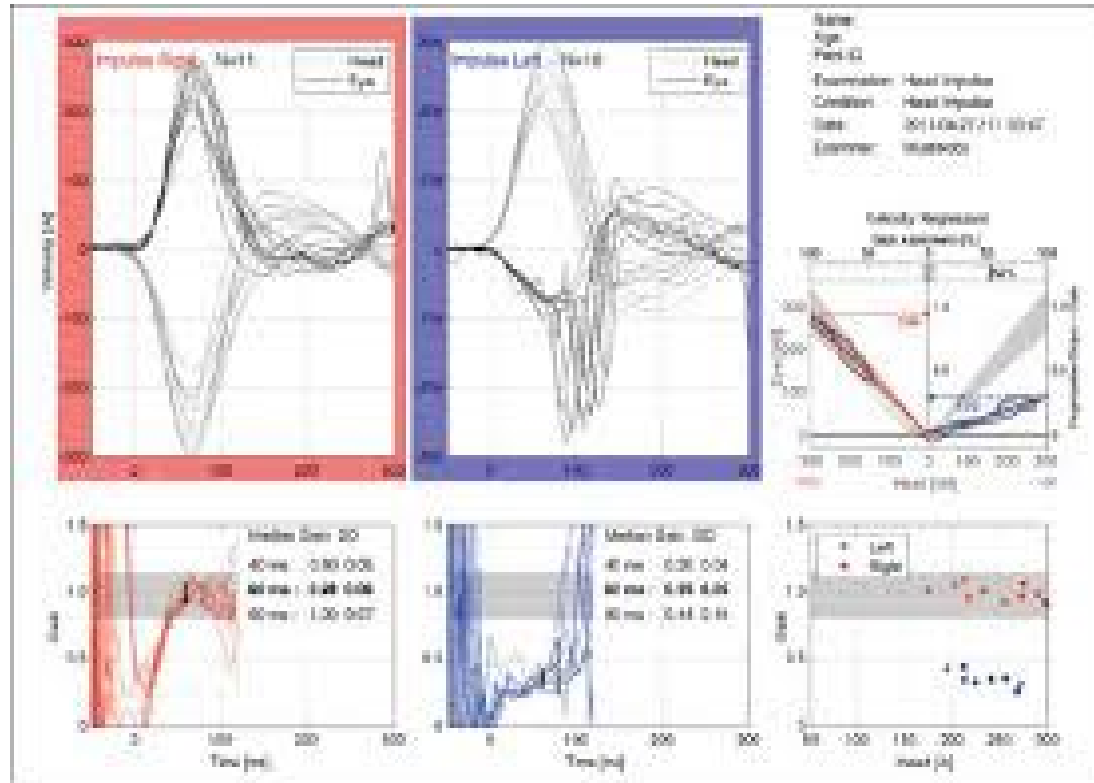

Badanie instrumentalne odruchu przedsionkowo-ocznego.

- Stosunek amplitudy ruchu gałki ocznej do amplitudy ruchu głowy.
- U zdrowych wartość VOR powinna wynosić około 1.
- Zakres ruchów gałki ocznej i głowy powinien być taki sam, ale w przeciwnym kierunku.

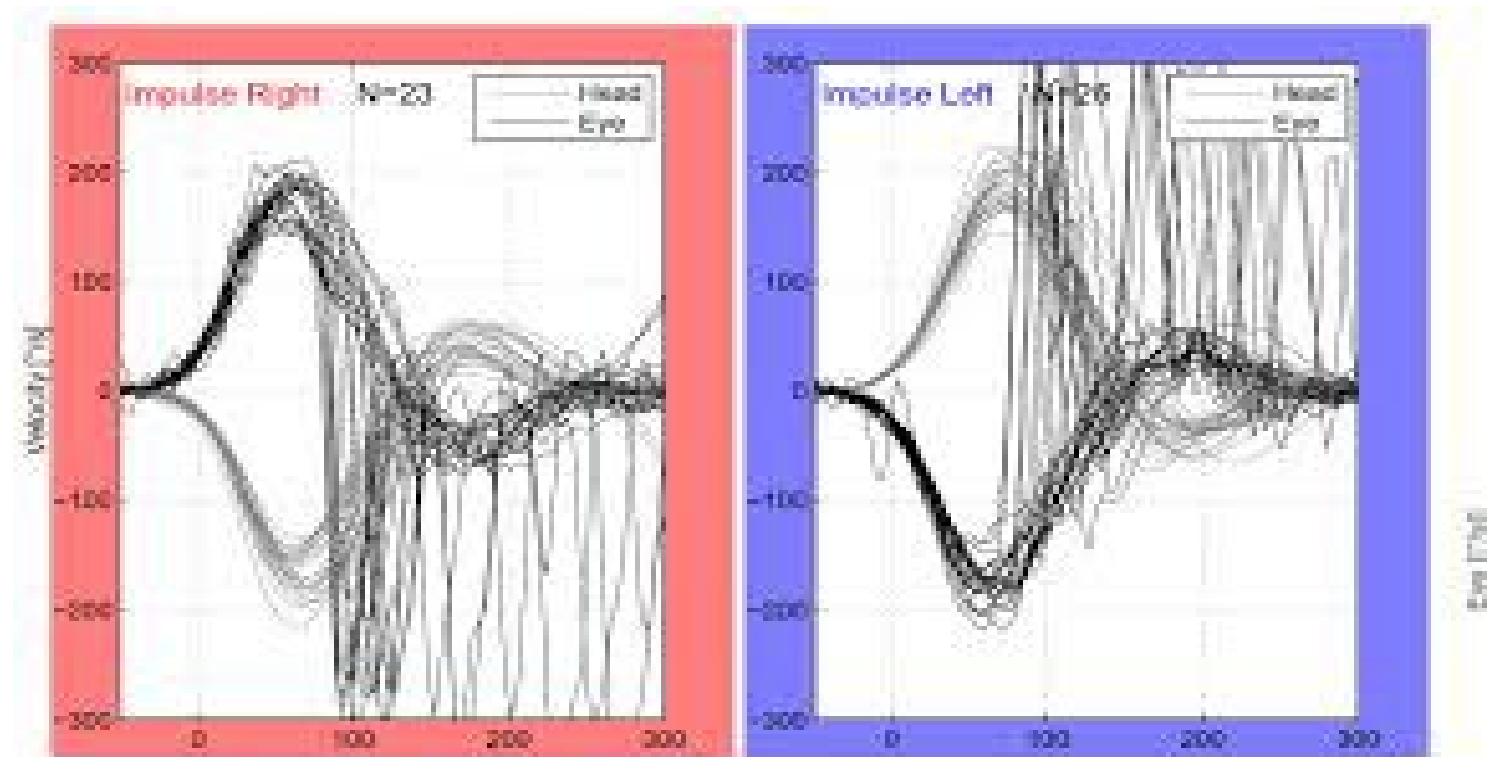

VHIT – umożliwia detekcję ukrytych sakkad („covert”) występujących w czasie ruchu głowy.

VHIT umożliwia też zapisanie sakkad występujących po zakończeniu ruchu głowy.

„Overt saccades”

VHIT - Interpretacja wyników

Odpowiedź dwufazowa:

1. Ocena fazy wolnej odpowiedzi to szacowanie wartości odruchu
- VOR gain.
2. Faza szybka odpowiedzi dotyczy oceny sakkad
przy nieprawidłowym wyniku badania.

vHIT u dzieci.

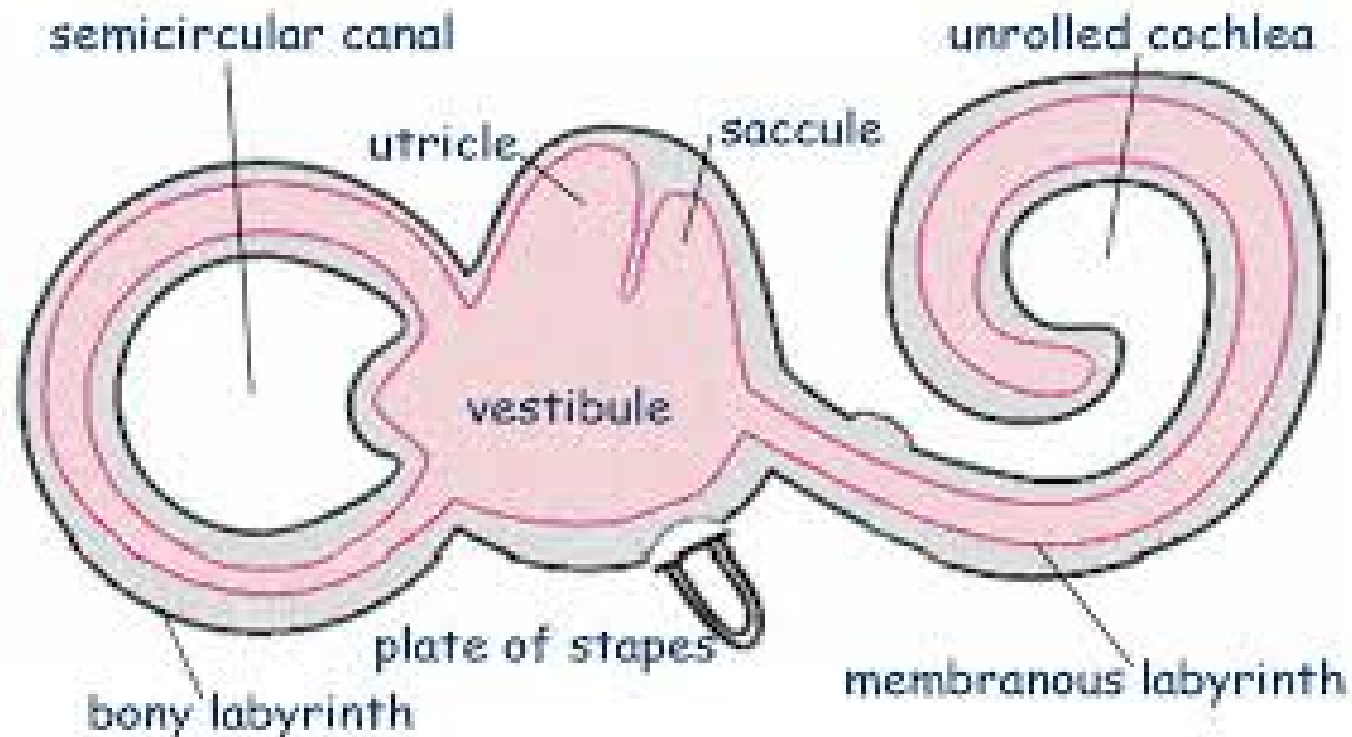
- vHIT jest zdecydowanie lepiej tolerowane przez dzieci niż próby kaloryczne.

Czy można oceniać czynność przedsionka błędnika niezależnie od aktywności kanałów półkolistych?

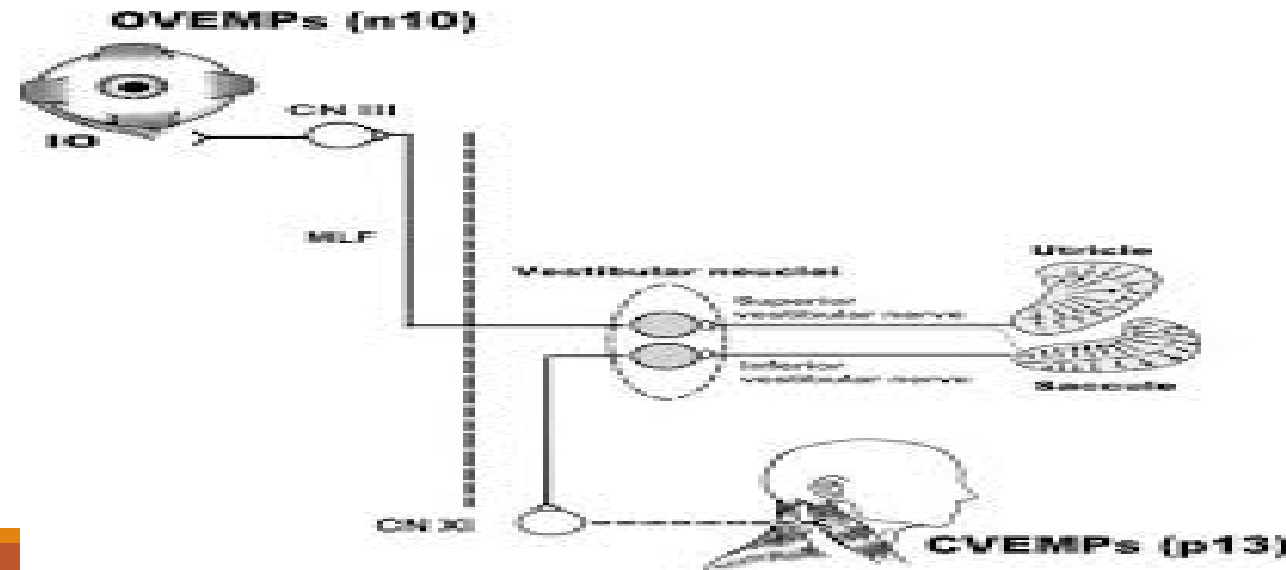

VEMP- przedsionkowe potencjały mięśniowe.

(C)VEMP z mięśnia mostkowo -obojczykowo –sutkowego wymaga dobrej sprawności woreczka i nerwu przedsionkowego dolnego.

(O) VEMP z mięśni oczodołu unerwionych przez III, IV I VI n. czaszkowy, wymaga sprawnych: łagiewki oraz nerwu przedsionkowego górnego.

(C) I (O)VEMP umożliwiają szczegółową diagnostykę miejsca uszkodzenia w **Neuronitis Vestibularis**

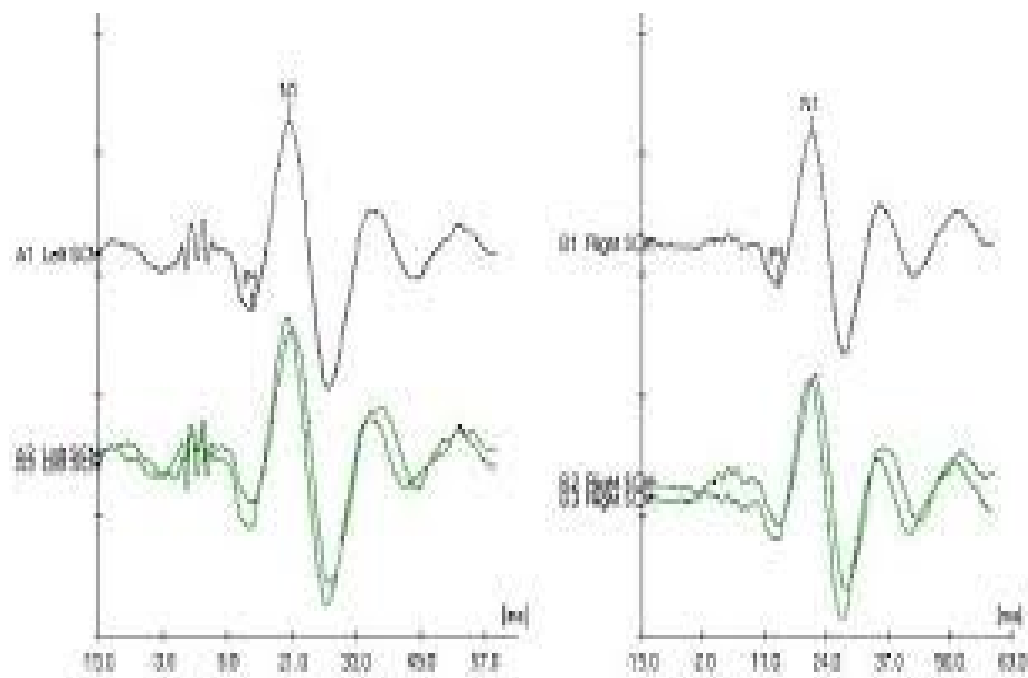
Bez znaczenia praktycznego.

VEMP w wykrywaniu przetok kanałów półkolistych

---

1. Diagnostyka tzw. „Zespołu trzeciego okienka”
2. Różnicowanie rezerwy ślimakowej pochodzenia ucha wewnętrznego.

(C)VEMP -Normy dla dzieci dobrze słyszających w wieku 3-17 r. ż.

1.Latencja

*p13:11,3 msek. (8,3-14,4)

* n23: 17,6 msek. (14,8- 21,9)

2.Amplituda

122,2 μ V (20,9 -351,6)

3.Próg 90- 95dB nHL dla bodźca 0,75 KHz.

U dzieci głuchych nieprawidłowy VEMP w około 40% przypadków.

Podsumowanie:

Wrodzone wady narządu przedsionkowego przyczyniają się do obniżonego napięcia mięśniowego, i widoczny sposób opóźniają rozwój ruchowy dziecka.

Podsumowanie. Migrena

---

1. Najczęstszą przyczyną zawrotów głowy u dzieci jest Migrena i epizodyczne zespoły z nią związane.

Tzw. MAS są sklasyfikowane przez Międzynarodowe Towarzystwo Bólów Głowy ICHD-3; 2018

* Łagodne napadowe zawroty głowy (Benign Paroxysmal Vertigo)

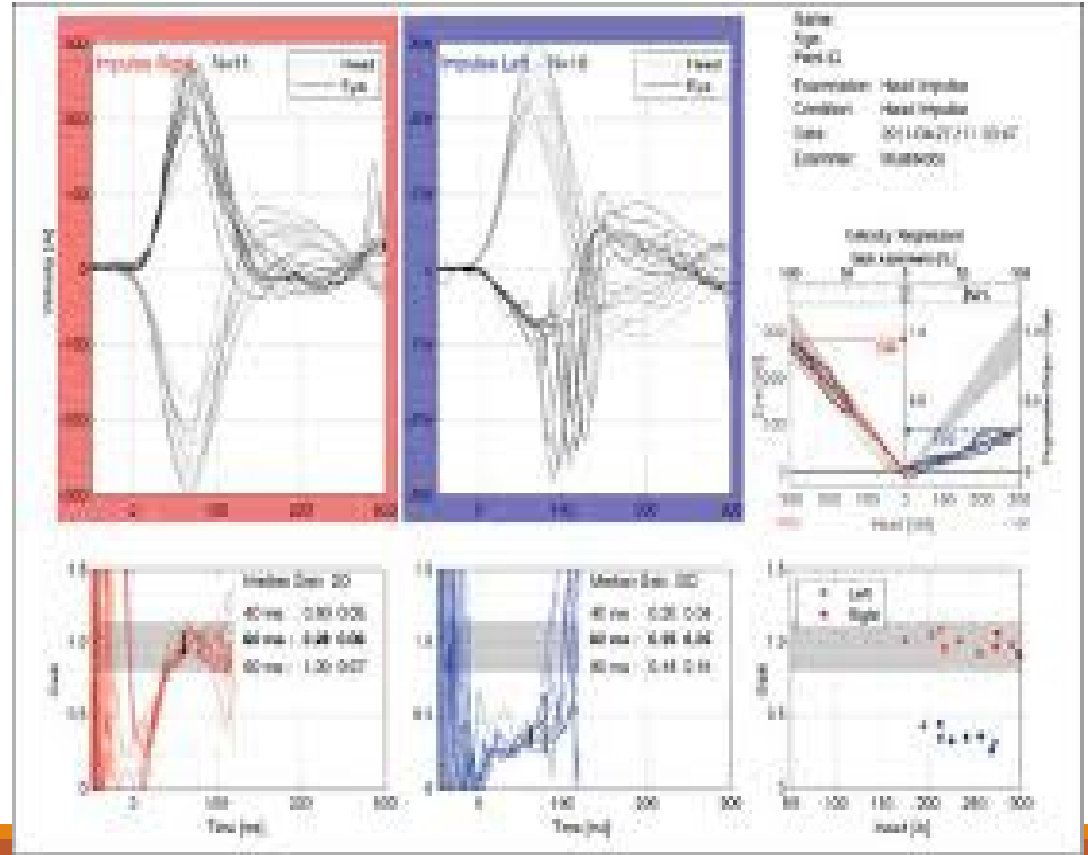
* Łagodny napadowy kręcz karku (Benign Paroxysmal Torticollis).

U starszych dzieci napad zawrotów głowy lub ataksja mogą być objawem aury migrenowej z pnia mózgu

Podsumowanie.

Najlepiej tolerowaną przez dzieci próbą błędnikową jest VHIT.

Podsumowanie

*Rozwój zdolności zachowania równowagi, i związanej z tym kontroli wzrokowej w czasie wykonywania ruchu, jest warunkowany dojrzwaniem koordynacji wielu złożonych odruchów w sieciach neuronalnych układu nerwowego, a narząd przedsionkowy jest tylko jednym z elementów tego złożonego układu wzajemnych powiązań.

*W neurootologii schematów postępowania z pacjentami dorosłymi nie można odwzorować u dzieci.

* Diagnostyka i terapia pacjentów manifestujących zawroty głowy i zaburzenia równowagi w wieku rozwojowym powinna być prowadzona w zespołach wielodyscyplinarnych.

Przypadek 2

„typowy”(?)

---

11 letni chłopiec rodzinie obarczony migreną.

-Napady „Vertigo”, poprzedzone najczęściej jednostronnymi tętniącymi bólami głowy, trwają

od 2 do 48 godzin. Towarzyszą im objawy wegetatywne.

- W czasie napadu można zarejestrować oczopląs poziomo- obrotowy w stronę prawą.

- Matka zauważyła, że w czasie napadu przy spojrzeniu w lewo „ jego lewe oko nie przesuwają się całkowicie w stronę lewą w przeciwieństwie do prawego”.

-* leczenie leki przeciwmigrenowe.

Przypadek 3 kazuistyka

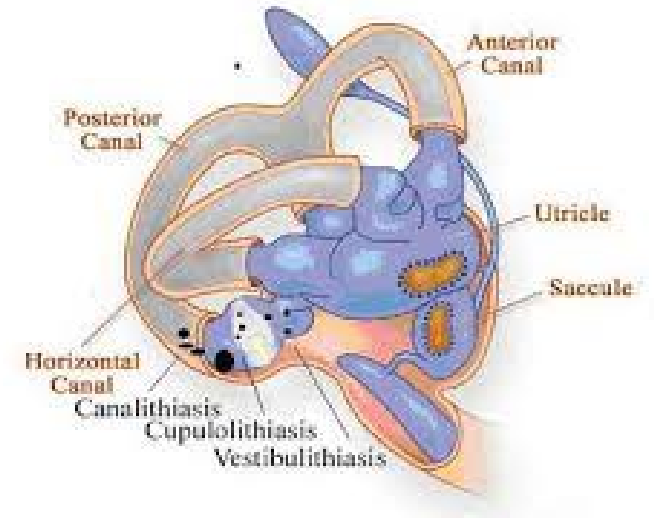
4 letnia dziewczynka, bez urazu głowy w wywiadzie.

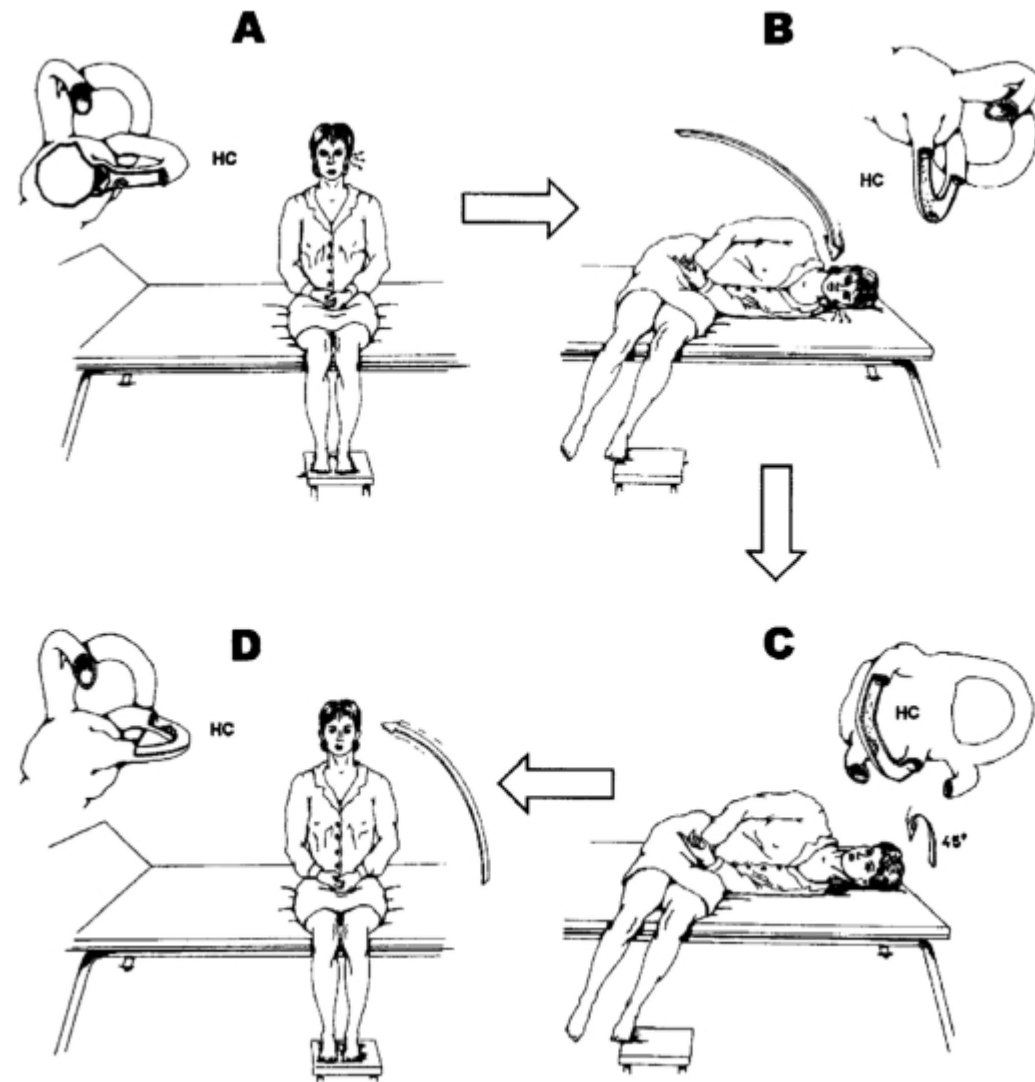
Podaje silne zawroty głowy w pozycji na lewym boku.

Zarejestrowano VNG w tejże pozycji oczopląs poziomy „apogeotropowy”.

Diagnoza: BPPV kanału półkolistego bocznego prawego o podłożu-
„Cupulolithiasis”

Leczenie: Manewr Gufoniego; zaczynając od strony „chorego” kanału.

Przypadek 4

Choroba Mènière'a(?)

14 letnia dziewczynka bez rodzinnego obciążenia migreną, i bólów głowy.

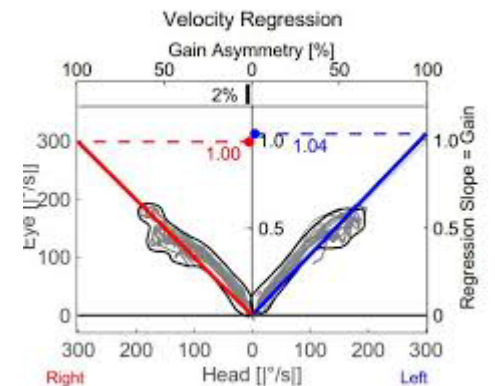
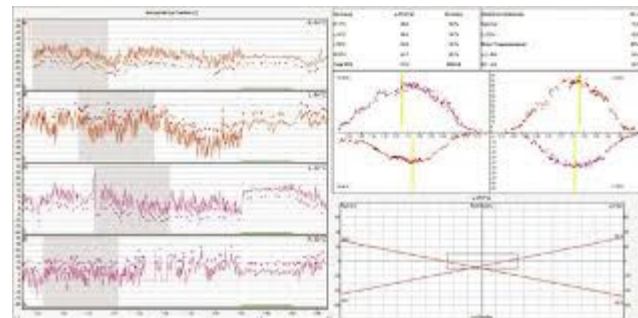
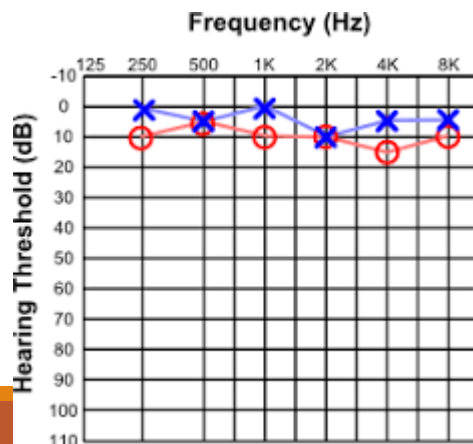
-2 napady wirowych zawrotów głowy trwające do 2 godzin.

-„Vertigo” było poprzedzone uczuciem zatkania prawego ucha.

Objaw ten ustępował po napadzie.

Z relacji rodziców zawrotom mógł towarzyszyć oczopląs.

W badaniach dodatkowych po napadach, nie znaleziono odchyień od normy.

Czy Choroba Mènière'a u Dzieci to Kazuistyka?

